

Załącznik nr 1 do uchwały nr 34 Komitetu Monitorującego Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021 – 2027 z dnia 6 czerwca 2023 roku

Roczny Plan Działania na rok: 2023

Tytuł lub zakres projektu: Dostępny samorząd 2.0

Wersja fiszki: 1.

Numer i data uchwały Komitetu Monitorującego (jeśli dotyczy):

Informacje o instytucji opracowującej fiszkę:

Numer i nazwa Priorytetu: Priorytet: III. Dostępność i usługi dla osób z niepełnosprawnościami.

Instytucja: Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej.

Dane kontaktowe osoby (osób) do kontaktów roboczych (imię i nazwisko, e-mail, nr telefonu):

Wojciech Wróblewski,

Naczelnik Wydziału Mobilności i Współpracy Ponadnarodowej,

Departament Europejskiego Funduszu Społecznego.

+48 22 273 80 04.

Wojciech.Wroblewski@mfiipr.gov.pl

Numer i nazwa działania FERS: 3.3 Systemowa poprawa dostępności

Fiszka Projektu wybieranego w sposób niekonkurencyjny

Podstawowe informacje o Projekcie:

Typ/typy projektów FERS:

Animacja i wdrażanie dostępności w podmiotach publicznych, w tym JST
Podmiot, który będzie wnioskodawcą: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Uzasadnienie wyboru projektu w sposób niekonkurencyjny oraz wyboru podmiotu, który będzie wnioskodawcą:

Projekt w sposób kompleksowy odpowiadał będzie na wyzwania związane z zapewnianiem dostępności w jednostkach samorządu terytorialnego wynikające z obowiązków ustawowych (ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, Dz. U. z 2022 r., poz. 2240 ze zm., dalej: Ustawa) oraz wspierał będzie osiągnięcie celów strategicznych zapisanych w Programie Dostępność Plus. Projekt obejmował będzie m. in. działania:

- o charakterze szkoleniowo-doradczym, zarówno w wymiarze świadomościowym, jak również pozwalającym nabyć podstawową wiedzę z zakresu realizacji działań mających na celu zapewnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- o charakterze wdrożeniowym (wdrożenie przez jednostki samorządu terytorialnego (JST) Standardów Dostępności w Samorządzie, aktualizacja Planu działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, aktualizacja wybranych procedur wewnętrznych wpływająca na poprawę dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami),
- o charakterze inwestycyjnym (komponent grantowy).

Projekt będzie miał charakter wielkoskalowy – wsparty zostanie co najmniej 240 JST, co stanowi niemal 10% jednostek samorządu lokalnego w Polsce.

Jednocześnie projekt będzie miał charakter partycypacyjny – w proces przygotowywania dokumentów o charakterze strategicznym oraz wyboru inwestycji do realizacji w formule grantowej włączone zostaną lokalne instytucje dialogu na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami (np. Powiatowe Społeczne Rady do spraw Osób Niepełnosprawnych, Komisje Dialogu Obywatelskiego do spraw Osób z Niepełnosprawnościami, Rady Seniorów itp.) oraz organizacje reprezentujące te osoby i organizacje działające na ich rzecz. Wypracowana zostanie również formuła konsultacji

społecznych, pozwalająca uwzględnić opinie wszystkich zainteresowanych mieszkańców danej JST.

Ponadto projekt, jako realizujący zadania z zakresu zapewniania dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, wypełnia wprost zasady równości szans i niedyskryminacji (w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami) zapisane w podrozdziale 9.1 Umowy Partnerstwa na lata 2021-27.

Biorąc pod uwagę powyższe projekt kwalifikuje się do wyboru w procedurze niekonkurencyjnej.

Wnioskodawcą jest Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (dalej: MSWiA), tj. urząd obsługujący ministra właściwego do spraw administracji publicznej. Dział administracja publiczna obejmuje między innymi sprawy administracji, w tym organizacji urzędów administracji publicznej oraz procedur administracyjnych. Ponadto, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji jest współprzewodniczącym Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, która stanowi forum wypracowywania wspólnego stanowiska Rządu i samorządu terytorialnego. W latach 2007-2023 MSWiA pełniło następujące role w systemie wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (dalej: EFS):

- Instytucji Pośredniczącej (najpierw w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki -PO KL, obecnie w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój - PO WER) realizującej proces naboru, rozliczania i kontroli ponad 600 projektów EFS, których ostatecznym odbiorcą wsparcia były jednostki samorządu terytorialnego (dalej: JST) oraz
- beneficjenta projektów pozakonkursowych mających na celu wsparcie JST w poprawie zarządzania i podnoszeniu kompetencji pracowników samorządowych.

W latach 2007-2015 w PO KL MSWiA zrealizowało 8 projektów systemowych na rzecz JST, których łączna wartość rozliczonych środków to ponad 45 mln zł.

W latach 2016-2023 w PO WER MSWiA zrealizowało:

- dwuetapowy projekt, ujęty w Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju pn. „Powszechny System Monitorowania Usług Publicznych” o łącznej wartości przekraczającej 47 mln zł. Przedmiotowe przedsięwzięcie ma charakter wieloletni (2017 – 2023);
- pilotażowy projekt szkoleniowo-wdrożeniowy pn. „Standardy obsługi inwestora w samorządzie” (okres realizacji: 2016 – 2019; wartość rozliczonych środków: 3,2 mln zł).

Ponadto, MSWiA w latach 2019-2023 zdobyło doświadczenie z obszaru wspierania JST w zakresie poprawy zapewniania dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami poprzez:

- realizację projektu pozakonkursowego pn. „Samorząd bez barier” o charakterze szkoleniowo-wdrożeniowym (okres realizacji: 2020 – 2022). Doświadczenia z realizacji projektu stanowią podstawę określenia zakresu merytorycznego projektu zgłoszonego do realizacji w ramach niniejszego RPD;
- przeprowadzenie konkursu pn. „Dostępny samorząd”, w ramach którego wyłonieni Beneficjenci realizują działania szkoleniowo-wdrożeniowe dla JST z zakresu zapewniania dostępności.

Dzięki realizacji wyżej wymienionych przedsięwzięć MSWiA zbudowało na przestrzeni lat doświadczony zespół, który gwarantuje profesjonalną organizację działań projektowych, w tym naboru i rozliczenia wniosków grantowych.

Cel szczegółowy FERS, w ramach którego projekt będzie realizowany:

Cel szczegółowy: Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji.

Cel główny projektu:

Celem głównym projektu jest poprawa dostępności usług publicznych świadczonych przez JST oraz obiektów lub przestrzeni pozostających w dyspozycji JST dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Projekt stanowi kontynuację oraz rozwinięcie działań z zakresu poprawy dostępności w JST realizowanych przez MSWiA w Działaniu 2.18 PO WER poprzez:

- opracowanie Standardów Dostępności w Samorządzie i wdrożenie ich w jednostkach samorządu terytorialnego, które zostaną objęte wsparciem – pozwoli to na wypracowanie jednolitych wytycznych w zakresie zapewniania dostępności w przestrzeni publicznej pozostającej w gestii JST oraz usług publicznych przez nie świadczonych (edukacja, kultura, kultura fizyczna i turystyka, pomoc społeczna, transport zbiorowy itp.);
- podnoszenie kompetencji kadr JST poprzez specjalistyczne szkolenia i doradztwo;
- wypracowanie lokalnych strategii zapewniania dostępności – w modelu partycypacyjnym;
- aktualizację Planów działań na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w JST – w dialogu z lokalnymi środowiskami osób ze szczególnymi potrzebami;
- działania inwestycyjne w formule grantowej.

Zaproponowane działania stanowić będą kompleksową ofertę wsparcia dla JST w zakresie poprawy dostępności i dadzą samorządom know-how w zakresie planowania długofalowych działań w przedmiotowym obszarze. Ponadto wsparcie udzielone w formie grantu pozwoli wdrożyć samorządom wybrane elementy wypracowanych lokalnych strategii zapewniania dostępności.

Dotychczasowe wsparcie na rzecz poprawy dostępności udzielone samorządom w ramach PO WER (zarówno w formie projektów konkursowych jak i pozakonkursowych) skoncentrowane było na

zaznajomieniu przedstawicieli JST (przede wszystkim koordynatorów dostępności) z obowiązkami wynikającymi z konieczności wdrożenia w życie przepisów ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Działania nakierowane były w głównej mierze na realizację szkoleń dla koordynatorów dostępności, pracowników odpowiedzialnych za obsługę klientów oraz proces zatrudniania osób z niepełnosprawnościami w urzędach JST. Urzędy objęte wsparciem zaktualizowały także procedury dot. obsługi klienta oraz dodatkowo wybrane procedury, w tym z zakresu zatrudniania osób z niepełnosprawnościami, zamówień publicznych, ewakuacji z budynku czy zapewniania dostępu alternatywnego. W latach 2020-2023 ponad 900 JST otrzymało wsparcie szkoleniowo-doradcze ze środków EFS w ramach Działania 2.18 PO WER poprzez:

- uczestnictwo w projekcie pozakonkursowym pn. „Samorząd bez barier” zrealizowanym przez MSWiA we współpracy z Fundacją Instytut Rozwoju Regionalnego;
- uczestnictwo w jednym z 27 projektów wyłonionych w ramach konkursu „Dostępny samorząd”.

W uzupełnieniu działań o charakterze szkoleniowo-doradczym, w Działaniu 2.18 PO WER, JST z terenu całej Polski miały także możliwość otrzymania wsparcia o charakterze inwestycyjnym. W latach 2022-2023 ponad 840 samorządów otrzymało szanse realizacji wskazanego przez siebie przedsięwzięcia w ramach projektu pozakonkursowego pn. „Dostępny samorząd – granty”, realizowanego na podstawie umowy z MSWiA przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Mając na uwadze powyższe, projekt będzie komplementarny w stosunku do już zrealizowanych działań na rzecz zapewniania dostępności w JST. Konieczność kontynuacji (i rozszerzenia) działań na rzecz poprawy dostępności w JST rozpoczętych poprzez realizację projektów PO WER została zdiagnozowana przez MSWiA poprzez realizację własnego badania ankietowego na populacji JST objętych wsparciem w ramach

wspomnianych wyżej projektów oraz przeprowadzenie przez wyłonionego wykonawcę wywiadów swobodnych z przedstawicielami JST objętych wsparciem. Konkluzje płynące z przeprowadzonych wywiadów zostały przedstawione w Publikacji podsumowującej doświadczenia z realizacji projektu dostępnej na stronie Instytucji Pośredniczącej dla Działania 2.18 PO WER i dotyczą w szczególności:

- konieczności wypracowania jednolitego, ramowego standardu dostępności, dostosowanego do lokalnej specyfiki i wdrożenie w JST objętym wsparciem;
- konieczności kontynuacji działań szkoleniowych oraz ciągłego wsparcia doradczego, w szczególności w zakresie prowadzenia audytów dostępności, przeglądu procedur;
- konieczności dalszego wsparcia działań inwestycyjnych mających na celu poprawę dostępności samorządu dla osób ze szczególnymi potrzebami (poprzez zindywidualizowane działania dopasowane do potrzeb danego JST);
- konieczności animacji procesu wymiany doświadczeń pomiędzy JST oraz możliwości zapoznania się z dobrymi praktykami z zakresu zapewniania dostępności (w szczególności poprzez uczestnictwo w wizytach studyjnych).

Główne zadania przewidziane do realizacji w projekcie, ze wskazaniem grup docelowych (o ile dotyczy), planowanych terminów realizacji zadań (o ile dotyczy) oraz szacunkowych kosztów ich realizacji (% budżetu projektu – o ile dotyczy):

Projekt zakłada objęcie wsparciem szkoleniowym, doradczym, wdrożeniowym oraz inwestycyjnym JST, w szczególności szczebla gminnego i powiatowego, oraz ich pracowników. Wsparcie, o którym mowa powyżej, obejmować będzie zarówno urzędy JST jak i inne jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego (jednostki budżetowe, samorządowe zakłady budżetowe), a także wybrane samorządowe osoby prawne oraz pracowników tych podmiotów. Szczegółowy opis wymogów

oraz organizacji procesu naboru JST do uczestnictwa w projekcie znajduje się bezpośrednio pod opisem głównych zadań w projekcie.

Projekt zakłada realizację trzech głównych zadań:

Zadanie 1

Opracowanie i wdrożenie Standardów Dostępności w Samorządzie (okres realizacji 42 miesiące – od 01.2024 do 06.2027, ok. 5% budżetu projektu, tj. 5 100 000,00 PLN)

W ramach zadania zespół projektowy (złożony z przedstawicieli wszystkich organizacji partnerskich zaangażowanych w realizację projektu) dokona analizy już istniejących opracowań wykorzystujących między innymi zasady projektowania uniwersalnego oraz inne rozwiązania organizacyjne, proceduralne i techniczne mające wpływ na zapewnianie dostępności. Zespół projektowy opracuje zestaw wytycznych obejmujących kompleksowy katalog kształtowania w sposób dostępny przestrzeni i budynków pozostających w gestii samorządu terytorialnego oraz usług publicznych (edukacja, kultura, kultura fizyczna i turystyka, pomoc społeczna, transport zbiorowy itp.) przez niego świadczonych.

Przygotowywany dokument będzie konsultowany z interesariuszami reprezentującymi JST oraz organizacje działające na rzecz zapewniania dostępności. W tym celu zostanie powołany w projekcie Komitet Konsultacyjny, w którego skład wejdą zarówno przedstawiciele ponadregionalnych stowarzyszeń JST jak również stowarzyszeń i fundacji realizujących działania na rzecz zapewniania dostępności, które nie będą partnerami w projekcie (w szczególności organizacje reprezentowane w Radzie Dostępności). Tak zorganizowany proces przygotowywania Standardów Dostępności w Samorządzie pozwoli na opracowanie dokumentu, który będzie zapewniał rzetelne podstawy do realizacji działań na rzecz poprawy dostępności w samorządzie (w szczególności w zakresie świadczenia usług publicznych), uwzględniając reguły projektowania uniwersalnego przy jednoczesnym dostosowaniu do rzeczywistych

warunków i możliwości prowadzenia polityk publicznych przez JST w Polsce.

Czas zaplanowany na przygotowanie Standardów Dostępności w Samorządzie – 12 miesięcy od momentu rozpoczęcia realizacji projektu. W okresie kolejnych 30 miesięcy zespół projektowy:

- zapewni aktualność dokumentu i jego dostosowanie do ewentualnych zmian w przepisach prawa;
- zapewni możliwość wdrożenia Standardów Dostępności w Samorządzie w JST objętych wsparciem w projekcie poprzez dostosowanie dokumentu do specyfiki danej JST uwzględniając między innymi różnice w zakresie uwarunkowań geograficznych, społecznych i gospodarczych (wdrożenie dokumentu nastąpi w formie zarządzenia organu wykonawczego JST lub uchwały organu stanowiącego JST);
- będzie odpowiedzialny za realizację procesu szkoleniowego na rzecz JST z zakresu projektowania uniwersalnego oraz stosowania Standardów Dostępności w Samorządzie, o którym mowa w Zadaniu 2.

Ponadto w ramach Zadania nr 1 Lider partnerstwa przeprowadzi analizę aktualności zapisów Poradnika dostępności w samorządzie opracowanego w ramach projektu PO WER pn. „Samorząd bez barier”, w szczególności w zakresie zestawu załączników stanowiących wzory dokumentów (wniosków, projektów uchwał i zarządzeń) i list sprawdzających dotyczących prowadzenia audytów czy przeglądów procedur. Celem przeglądu jest zapewnienie komplementarności i spójności informacyjnej dotychczas opracowanych materiałów poradniczych z zakresu dostępności z opracowywanymi Standardami Dostępności w Samorządzie. Czas zaplanowany na przegląd i aktualizację publikacji – 12 miesięcy od momentu rozpoczęcia realizacji projektu.

Na zakończenie realizacji projektu Lider partnerstwa opracuje raport końcowy podsumowujący doświadczenia z realizacji projektu, który

obrazował będzie stopień realizacji założeń i osiągnięte rezultaty. Publikacja zawierać będzie także wnioski i rekomendacje dotyczące dalszych pożądanych działań wspierających JST w zapewnianiu dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Zadanie 2

Szkolenia, doradztwo oraz wsparcie o charakterze grantowym dla JST (okres realizacji 60 miesięcy, w tym szkolenia od 01.2024 do 06.2027, doradztwo od 06.2024 do 12.2028 oraz wsparcie grantowe od 04.2025 do 12.2028, ok. 94% budżetu projektu, tj. 94 700 000,00 PLN, w tym szkolenia i doradztwo 15 500 000,00 PLN, granty 79 200 000,00 PLN, z czego 72 000 000,00 PLN jako dotacje grantowe w ramach kosztów bezpośrednich)

W ramach zadania Beneficjent zakłada realizację działań szkoleniowo-doradczych oraz udzielenie grantów dla co najmniej 240 JST. Zadanie ma charakter kompleksowy, a uzyskanie wsparcia o charakterze inwestycyjnym (granty) będzie możliwe po ukończeniu uczestnictwa w pozostałych formach wsparcia (szczegółowe warunki uzyskania grantu zostały opisane w punkcie 3). Szczegółowe zasady procesu rekrutacji do projektu przedstawione zostały w końcowej części opisu niniejszego Zadania.

1. Szkolenia

W trakcie realizacji projektu zespół projektowy zrekrutuje (Lider partnerstwa) – w oparciu o szczegółowe kryteria merytoryczne – oraz przeszkoli (partnerzy projektu) pracowników co najmniej 240 JST w trzech następujących po sobie dwunastomiesięcznych turach.

Proces realizacji szkoleń uwzględnił będzie zróżnicowane potrzeby i możliwości uczestnictwa w zajęciach szkoleniowych i będzie prowadzony odrębnie dla dwóch grup odbiorców:

- kadry zarządzającej oraz

- pracowników merytorycznych.

Zakres merytoryczny szkoleń dla kadry zarządzającej:

- szkolenia świadomościowe – stereotypy, uprzedzenia, bariery, doświadczenie różnych rodzajów ograniczeń lub niepełnosprawności;
- dostępność usług publicznych i dostępność infrastruktury a prawa człowieka;
- Standardy Dostępności w Samorządzie – czym są, jakie korzyści przynosi ich wdrożenie, z jakimi konsekwencjami się wiąże.

Szkolenia będą miały na celu przekazanie wyłącznie podstawowego zakresu najważniejszych informacji.

Do kogo będzie skierowane wsparcie szkoleniowe dla kadry zarządzającej:

- wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast) lub ich zastępcy;
- członkowie organów wykonawczych JST;
- członkowie organów stanowiących JST;
- skarbnicy gminy (powiatu lub województwa) i sekretarze gminy (powiatu lub województwa)
- wybrani kierownicy jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego lub ich zastępcy;
- wybrani przedstawiciele kadry zarządzającej samorządowych osób prawnych.

Zakres merytoryczny szkoleń dla pracowników:

- szkolenia świadomościowe – stereotypy, uprzedzenia, bariery;
- podstawowe zasady projektowania uniwersalnego;
- dostępność a prawa człowieka;
- dostępność usług publicznych na przykładzie dostępności: edukacji, kultury, sportu, wsparcia społecznego, transportu itp.;

- cele przyświecające wdrożeniu Standardów Dostępności w Samorządzie oraz wypracowaniu lokalnej strategii zapewniania dostępności;
- zakres merytoryczny Standardów Dostępności w Samorządzie;
- konsekwencje wdrożenia Standardów Dostępności w Samorządzie i obowiązki z nich wynikające;
- dostępność w przepisach prawa;
- prowadzenie audytów dostępności, zwłaszcza usług, przygotowanie raportów i rekomendacji z audytów;
- obsługa klienta ze szczególnymi potrzebami;
- dostępne procedury (w tym procedury dot. ewakuacji z budynku wraz z komponentem ćwiczeniowym);
- Plan działań na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami – czym jest, jak go przygotować i wdrożyć?

Do kogo będzie kierowane wsparcie szkoleniowe (ścieżka dla pracowników):

- koordynatorzy dostępności w JST;
- pracownicy odpowiedzialni za proces prowadzenia inwestycji w jednostkach organizacyjnych samorządu terytorialnego oraz wybranych samorządowych osobach prawnych;
- pracownicy odpowiedzialni za realizację procedur zamówień publicznych w jednostkach organizacyjnych samorządu terytorialnego oraz wybranych samorządowych osobach prawnych;
- pracownicy odpowiedzialni za realizację procesów związanych z obsługą klienta w jednostkach organizacyjnych samorządu terytorialnego oraz wybranych samorządowych osobach prawnych.

Jednocześnie, w ramach oferty szkoleniowej, kadra zarządzająca oraz pracownicy JST wezmą udział w wizytach studyjnych w samorządach, które wypracowały dobre praktyki w zakresie zapewniania dostępności w zarządzanych przez siebie instytucjach. Wizyty studyjne zapewnią pracownikom JST możliwość szczegółowego zapoznania się z wypracowanymi dobrymi praktykami, a także pozwolą na wymianę pomiędzy uczestnikami własnych doświadczeń z zakresu zapewniania dostępności (zapewnienie procesu sieciowania samorządów).

Zakres zaangażowania poszczególnych grup pracowników w proces szkoleniowy zostanie szczegółowo uzgodniony na etapie konstruowania wniosku o dofinansowanie projektu, niemniej każda JST objęta wsparciem wydeleguje do uczestnictwa w projekcie co najmniej członka kadry zarządzającej oraz pracowników merytorycznych (liczba osób zadeklarowanych do uczestnictwa we wsparciu z ramienia poszczególnych JST będzie zależna od wielkości tych JST, w szczególności liczby pracowników samorządowych).

Szkolenia realizowane będą w trybie hybrydowym, w zależności od tematyki podejmowanej w trakcie szkolenia lub kwestii organizacyjnych.

2. Doradztwo

W ramach doradztwa przedstawiciele partnerów projektu świadczyć będą wsparcie osobiste, telefoniczne oraz mailowe w następującym zakresie:

- przeprowadzenie diagnozy stanu dostępności JST na podstawie dostępnych danych oraz udostępnionych dokumentów (m.in. Raport o stanie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, Plan działań na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami)

- przeprowadzenie audytu dostępności wybranej przez JST usługi (premiowane) lub wybranego przez JST obiektu lub przestrzeni oraz przygotowanie raportu z audytu wraz z zestawem rekomendacji. Audyt powinien zostać przeprowadzony w oparciu o doświadczenia i wytyczne wynikające ze zrealizowanych dotychczas przedsięwzięć np. projekt [OŚRODEK WSPARCIA ARCHITEKTURY DOSTĘPNEJ](#), [PORADNIK DOSTĘPNOŚCI W SAMORZĄDZIE](#) (działanie nie jest obligatoryjne w stosunku do JST, które – w trakcie uczestnictwa w niniejszym projekcie – zrealizują audyt dostępności w ramach innych przedsięwzięć (projektów);
- uczestnictwo, w charakterze konsultacyjnym, w kolejnych audytach dostępności prowadzonych przez przedstawicieli JST;
- współpraca w zakresie przeglądu i aktualizacji procedur obowiązujących w JST pod kątem zapewniania dostępności;
- animacja współpracy JST z lokalnymi instytucjami i organizacjami będącymi rzecznikami interesów osób ze szczególnymi potrzebami (np. Powiatowe Społeczne Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, gminne lub powiatowe Rady Seniorów, stowarzyszenia lub fundacje działające na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami) oraz wsparcie w procesach partycypacyjnych adresowanych do grupy docelowej;
- wsparcie w wypracowaniu lokalnych strategii zapewniania dostępności – w modelu partycypacyjnym;
- wsparcie w opracowaniu lub aktualizacji Planu działań na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Plan działań musi powstać (lub zostać zaktualizowany) przy aktywnym udziale lokalnych instytucji działających na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami oraz zaopiniowany przez mieszkańców w trybie konsultacji społecznych. Jednocześnie Plan działań powinien powstać z wykorzystaniem dostępnych narzędzi ułatwiających jego

przygotowanie takich jak [PLANER DOSTĘPNOŚCI](#). Tak przygotowany dokument stanowić będzie jeden z warunków koniecznych do ubiegania się o grant.

3. Wsparcie grantowe

Po ukończeniu udzielania wsparcia o charakterze szkoleniowo-doradczym Beneficjent przekaze środki finansowe (w formie grantu) dla JST, które zakończą uczestnictwo we wcześniejszych formach wsparcia oraz złożą poprawny formalnie oraz uzgodniony merytorycznie wniosek na realizację zadań (w tym inwestycyjnych) poprawiających dostępność usług publicznych świadczonych przez JST, jak również przestrzeni i budynków pozostających w gestii JST. Szczegółowe warunki udzielenia grantu znajdują się na końcu opisu Zadania. Za proces udzielania i rozliczania grantów (w związku z posiadaniem doświadczeniem) odpowiadać będzie Wnioskodawca jako Lider partnerstwa.

Średnia wartość grantu to 300 000,00 zł, przy czym minimalna wartość przedsięwzięcia grantowego nie może być mniejsza niż 200 000,00 zł. W uzasadnionych przypadkach maksymalna wartość grantu może wynieść 400 000,00 zł (pod warunkiem dostępności środków).

Wydatki na cross-financing wyniosą przeciętnie nie więcej niż 63% wydatków kwalifikowalnych ujętych we wnioskach o udzielenie grantu.

Łącznie w projekcie wydatki na cross-financing nie przekroczą 45% wydatków kwalifikowalnych.

Katalog wydatków obligatoryjnych w ramach grantu zawiera:

- zapewnienie dostępności usług świadczonych przez JST, w tym w zakresie: edukacji, kultury, kultury fizycznej i turystyki, pomocy społecznej, transportu zbiorowego itp. – w modelu partycypacyjnym;
- aktualizację procedur pod kątem zapewniania dostępności – w modelu partycypacyjnym;

Katalog wydatków fakultatywnych w ramach grantu zawiera m.in:

- zapewnienie usług eksperckich oraz specjalistycznych;
- zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków lub innych przestrzeni pozostających w gestii JST;
- instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych;
- zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy;
- zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób;
- zapewnienie dostępności cyfrowej, poprzez spełnienie wymagań określonych w ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 848);
- obsługę osób korzystających z usług jst z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, o których mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2017 r. poz. 1824), lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje;
- instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia;
- zapewnienie na stronie internetowej jst informacji o zakresie jej działalności – w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania;
- zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z jst w formie określonej w tym wniosku;

- zakup licencji lub praw majątkowych do opracowań diagnostycznych lub poradniczych zawierających rozwiązania z zakresu poprawy dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

W związku z posiadanym doświadczeniem instytucjonalnym za realizację zadania odpowiadał będzie Wnioskodawca jako Lider partnerstwa.

Organizacja procesu otwartego naboru JST do uczestnictwa w projekcie:

- Proces naboru zostanie zrealizowany w 3 turach następujących po sobie w odstępie ok. 12 miesięcy – planowane terminy rekrutacji: 1. tura – 1. i 2. kwartał 2024 r., 2. tura – 2. kwartał 2025 r., 3. tura – 2. kwartał 2026;
- w każdej turze zostanie wyłonionych do uczestnictwa w projekcie około 80 JST;
- wybór JST do uczestnictwa w projekcie w ramach każdej z tur następować będzie w oparciu o kryteria geograficzne (podział województw na 3 podobszary o zbliżonej liczbie JST) oraz
- intensywność uczestnictwa JST z terenów poszczególnych województw zależna będzie od wsparcia udzielonego przez PFRON w ramach projektu pn. „Dostępny samorząd-granty” (w ramach 1. tury brane będą pod uwagę te województwa, które w najmniejszym stopniu zostały objęte wsparciem grantowym).

Zastosowanie takiego podejścia ułatwi proces organizacji szkoleń i doradztwa (uniknięcie nadmiernego rozproszenia terytorialnego), urealni proces sieciowania samorządów oraz da szansę wcześniejszego objęcia wsparciem samorządów z terenów, które dotychczas nie otrzymały wsparcia projektowego w ramach Działania 2.18 PO WER.

Warunki uczestnictwa JST w projekcie

Wymogi dostępne:

Do uczestnictwa w projekcie mogą zgłaszać się wyłącznie JST, które:

- w dniu rozpoczęcia okresu realizacji projektu zatrudniały osobę (lub osoby) wyznaczoną do pełnienia roli koordynatora dostępności (zgodnie z art. 14 Ustawy)
- sporządziły, opublikowały na stronach internetowych (lub podmiotowych stronach BIP) i przekazały do właściwego miejscowo wojewody lub Głównego Urzędu Statystycznego Raport o stanie zapewniania dostępności (zgodnie z art. 11 Ustawy)

Wymogi premiujące:

Jednocześnie wybór JST do uczestnictwa w projekcie odbędzie się w oparciu o spełnienie punktowanych kryteriów, które zostaną szczegółowo określone przez Beneficjenta w regulaminie naboru. JST ubiegające się o możliwość uczestnictwa w projekcie otrzymają punkty premiujące w szczególności, gdy:

- znajdują się w trudnej sytuacji finansowej, to jest wskaźnik dochodów podatkowych na 1 mieszkańca (dla gmin, powiatów oraz województw) jest niższy niż średni – liczba punktów zależna od wysokości wskaźnika (wskaźnik dla ostatniego roku, za który dostępne są dane finansowe – źródło: statystyka publiczna – Bank Danych Lokalnych);
- znajdują się w zestawieniu miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze (powiększających dystans rozwojowy) lub w zestawieniu gmin zagrożonych trwałą marginalizacją;
- prowadzą proaktywne działania na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami lub zapewniania dostępności, w szczególności poprzez: utworzenie gminnej lub powiatowej rady seniorów, powiatowej rady do spraw osób niepełnosprawnych lub komisji dialogu obywatelskiego do spraw osób z niepełnosprawnościami, lub

prowadzenie zinstytucjonalizowanej współpracy z organizacjami pozarządowymi w przedmiotowym obszarze;

- przygotowały i wdrażają w życie Plan działań na rzecz poprawy zapewniania dostępności;
- liczba ich mieszkańców nie przekracza 50 tysięcy (dla gmin i miast na prawach powiatów) lub 80 tysięcy (dla powiatów) oraz gęstość ich zaludnienia jest wyższa niż mediana dla wszystkich JST w Polsce (wskaźnik dla ostatniego roku, za który dostępne są dane statystyczne – źródło: statystyka publiczna – Bank Danych Lokalnych);
- charakteryzują się wyższym niż średni odsetkiem osób w wieku poprodukcyjnym – liczba punktów zależna od wysokości wskaźnika (wskaźnik dla ostatniego roku, za który dostępne są dane statystyczne – źródło: statystyka publiczna – Bank Danych Lokalnych);
- charakteryzują się wyższym niż średni odsetkiem osób z niepełnosprawnościami (wskaźnik liczby osób niepełnosprawnych na 1000 mieszkańców – źródło: dane z Narodowego Spisu Powszechnego 2021¹; poziom dostępności danych – powiaty, województwa);
- charakteryzują się wyższym niż średni wskaźnikiem dzietności – liczba punktów zależna od wysokości wskaźnika (wskaźnik dla ostatniego roku za który dostępne są dane statystyczne – źródło: statystyka publiczna – Bank Danych Lokalnych).

Tak określone kryteria pozwolą skierować wsparcie do samorządów, które posiadają mniejszy potencjał do samodzielnej realizacji zadań z zakresu poprawy dostępności (zarówno w zakresie pozyskiwania wiedzy jak i realizacji dostępnych inwestycji) oraz charakteryzują się najwyższym odsetkiem mieszkańców ze szczególnymi potrzebami.

¹ O ile w trakcie realizacji projektu nie będą dostępne nowsze dane statystyczne niż Narodowy Spis Powszechny 2021

Dodatkowe wymogi udzielenia grantu:

O udzielenie grantu będą mogli ubiegać się JST objęte wsparciem w ramach projektu, które:

- wdrożyły Standardy Dostępności w Samorządzie w formie zarządzenia organu wykonawczego JST lub uchwały organu stanowiącego JST;
- ukończyły proces szkoleniowy oferowany w ramach projektu zgodnie ze ścieżką uczestnictwa, która zostanie określona we wniosku o dofinansowanie projektu i następnie doprecyzowana w Regulaminie uczestnictwa w projekcie;
- dokonały przeglądu procedur pod kątem zapewniania dostępności;
- opracowały lub zaktualizowały (w okresie uczestnictwa we wsparciu szkoleniowo-doradczym) Plan działań na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami i opublikowały go w formie dokumentu elektronicznego dostępnego w serwisie www;
- złożyły poprawny formalnie oraz merytorycznie wniosek o udzielenie grantu, którego realizacja wynika z zapisów Planu poprawy zapewniania dostępności.

Jednocześnie Beneficjent zweryfikuje i potwierdzi, że grantobiorcą nie jest jednostka samorządu terytorialnego (ani podmiot zależny lub kontrolowany przez jednostkę samorządu terytorialnego), w której obowiązują ustanowione przez organy tej JST dyskryminujące akty prawa miejscowego. Sposób weryfikacji tej zasady będzie określony w procedurach projektu grantowego.

Zadanie 3

Szkolenia dla koordynatorów dostępności (okres realizacji 54 miesiące od 01.2025 do 12.2028, ok. 1% budżetu projektu, tj. 1 000 000,00 PLN)

Szkolenia przeznaczone będą dla koordynatorów dostępności w JST z terenu całej Polski. Wsparcie będzie realizowane w formie co najmniej

dwudniowych szkoleń realizowanych w formule on-line obejmujących co najmniej następujące zagadnienia:.

Minimalny zakres merytoryczny szkoleń:

- dostępność w przepisach prawa;
- dostępność architektoniczna (w tym podstawowe zasady prowadzenia audytów dostępności, zapewnianie dostępności w procesie realizacji działań inwestycyjnych);
- dostępne procedury;
- obsługa klienta ze szczególnymi potrzebami;
- Plan działań na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami – informacje podstawowe.

Po zakończeniu uczestnictwa w szkoleniach koordynatorzy dostępności otrzymają ofertę wzięcia udziału w webinarium, których tematyka będzie dostosowana do zapotrzebowania informacyjnego zgłaszanego przez koordynatorów w trakcie szkoleń. Formuła webinarium daje możliwość realizacji spotkania w formule rozmowy prowadzącego z uczestnikami w oparciu o wcześniej uzgodniony zestaw zagadnień. Webinarium będą miały charakter otwarty, w związku z czym będą mogli w nich wziąć udział także inni pracownicy reprezentujący JST zainteresowani tematyką wybranych spotkań webinaryjnych (np. osoby odpowiedzialne za proces prowadzenia inwestycji w JST, osoby odpowiedzialne za procesy kadrowe lub związane z obsługą klienta).

W ramach zadania planowana jest także organizacja wizyt studyjnych dla koordynatorów dostępności, które pozwolą uczestnikom na zapoznanie się z dobrymi praktykami z zakresu zapewniania dostępności oraz pozwolą na wymianę doświadczeń pomiędzy uczestnikami. Taka forma wsparcia będzie miała charakter fakultatywny i będzie warunkowana zainteresowaniem koordynatorów dostępności do uczestnictwa w takim wydarzeniu. Planowana liczba wizyt studyjnych do przeprowadzenia – nie więcej niż 4.

Rekrutacja do udziału w szkoleniach będzie realizowana na bieżąco w oparciu o kolejność zgłoszeń uczestników.

Zakładana intensywność wsparcia – przeciętnie 100 koordynatorów dostępności w ciągu roku, łącznie nie mniej niż 400 uczestników w toku realizacji projektu.

Czy projekt będzie realizowany w partnerstwie? (niepotrzebne usunąć):

- Tak

Podmioty, które będą partnerami w projekcie ze wskazaniem realizowanych zadań i uzasadnienie wyboru partnerów:

Beneficjent zakłada realizację w projekcie w partnerstwie z dwoma podmiotami dysponującymi wykwalifikowaną kadrą posiadającą wiedzę i doświadczenie z zakresu wspierania podmiotów publicznych w kwestiach dotyczących zapewniania dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, w szczególności:

- w zakresie projektowania uniwersalnego i opracowywania standardów dostępności (dotyczy jednego z podmiotów);
- w zakresie prowadzenia audytów dostępności architektonicznej, informacyjno-komunikacyjnej oraz cyfrowej (dotyczy obu podmiotów);
- w zakresie realizacji procesu szkoleniowo-doradczego na rzecz instytucji publicznych - w szczególności JST (dotyczy obu podmiotów).

Ponadto Beneficjent zakłada realizację projektu w partnerstwie z regionalnym lub ponadregionalnym stowarzyszeniem JST (jako trzecim partnerem), które zapewni personel posiadający wiedzę i doświadczenie w zakresie:

- planowania i realizacji inwestycji w JST;
- realizacji zadań koordynatora dostępności w JST;

- realizacji procesu szkoleniowego na rzecz pracowników JST.

Ponadto Beneficjent oczekuje od każdego z partnerów dysponowania personelem posiadającym wiedzę i doświadczenie w zakresie realizacji i rozliczania projektów współfinansowanych ze środków UE. Tak skonstruowane partnerstwo pozwoli na osiągnięcie zakładanych celów merytorycznych projektu wymagających wysokospecjalistycznej wiedzy oraz gwarantować będzie poprawność formalną realizowanego projektu.

Jednocześnie Beneficjent (uwzględniając przepisy ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej) lub partnerzy projektu zaangażują do realizacji zadań projektowych osoby z niepełnosprawnością w łącznym wymiarze co najmniej 1/2 etatu przeciętnie przez cały okres trwania projektu.

Czy projekt będzie projektem grantowym? (niepotrzebne usunąć):

Tak

Przewidywany termin złożenia wniosku o dofinansowanie (kwartał albo miesiąc oraz rok): IV kwartał 2023.

Przewidywany okres realizacji projektu (od-do): 01.01.2024 – 31.12.2028

Szacowany budżet Projektu

Szacowana kwota wydatków w projekcie w podziale na lata i ogółem (PLN) (uzupełnij):

- w roku 2024: 5 000 000,00 zł
- w roku 2025: 32 000 000,00 zł
- w roku 2026: 32 000 000,00 zł
- w roku 2027: 28 000 000,00 zł
- w roku 2028: 3 800 000,00 zł
- ogółem: 100 800 000,00 zł

Wymagany wkład własny beneficjenta (PLN) (niepotrzebne usunąć):

- Nie

Procentowy poziom wymaganego wkładu własnego (o ile dotyczy): Nie dotyczy

Szacowany wkład UE (PLN):

83 180 160,00 PLN (82,52%)

Cross-financing (uzupełnij):

- Kwota maksymalna 45 360 000,00 PLN
- 45 %

Rodzaj planowanych wydatków w ramach cross-finansingu:

- zakup infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku,
- dostosowanie lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń, w tym wydatków niezbędnych do przeprowadzenia tych prac i wchodzących w ich zakres.

Zakładane efekty Projektu wyrażone wskaźnikami (w podziale na płeć i ogółem)

Wskaźniki Rezultatu

1. Nazwa wskaźnika: Liczba podmiotów publicznych, które wdrożyły rozwiązania poprawiające dostępność usług (wskaźnik programowy).

Wartość docelowa dla projektu: 220

2. Nazwa wskaźnika: Liczba JST, które wdrożyły Standardy Dostępności w Samorządzie.

Wartość docelowa dla projektu: 220

3. Nazwa wskaźnika: Liczba JST które dokonały opracowania lub aktualizacji Planu poprawy zapewniania dostępności.

Wartość docelowa dla projektu: 220

4. Nazwa wskaźnika: Liczba koordynatorów dostępności w JST, którzy podnieśli kompetencje z zakresu poprawy dostępności.

Wartość docelowa dla projektu: 360

W podziale na (o ile dotyczy) (uzupełnij):

- Kobiety:.....
- Mężczyzn:.....

Wskaźniki Produktu

1. Nazwa wskaźnika: Liczba opracowanych Standardów Dostępności w Samorządzie

Wartość docelowa dla projektu: 1

2. Nazwa wskaźnika: Liczba JST objętych wsparciem w zakresie poprawy dostępności świadczonych usług

Wartość docelowa dla projektu: 240

3. Nazwa wskaźnika: Liczba koordynatorów dostępności w JST objętych wsparciem szkoleniowym z zakresu poprawy dostępności

Wartość docelowa dla projektu: 400

Szczegółowe kryteria wyboru projektów

Kryteria dostępu: brak

Podpis osoby upoważnionej do podejmowania decyzji w zakresie Roczego Planu Działania:

.....

Miejscowość, data

Podpis osoby upoważnionej

.....

Data zatwierdzenia fiszki w ramach Roczego Planu Działania

(wypełnia Instytucja Zarządzająca FERS)